

Enerji ihtiyacının karşılanması "lüks" haline dönüştürüyor...

EMO, ESM ve TÜDEF ELEKTRİK ZAMMINI PROTESTO ETTİ

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), Enerji Sanayi ve Maden Kamu Emekçileri Sendikası (ESM), Tüketici Dernekleri Federasyonu (TÜDEF), 3 Ekim 2009 tarihinde Ankara Yüksel Caddesi'nde kitlesel bir basın açıklaması yaparak elektrik zamlarını protesto ettiler. Tüketicileri zamlara karşı tepkilerini ortaya koymaya çağıran ortak açıklamayı EMO 41. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Musa Çeçen ve TÜDEF Genel Başkanı Ali Çetin okudu.

Elektrik fiyatlarına 1 Ekim 2009'dan itibaren yüzde 9.8 oranında zam yapıldığının ve toplamda ise 2008 yılından itibaren yapılan zamlar yüzde 70'i aştığının hatırlatıldığı açıklamada, "Bu zamların nedeni üretim maliyetlerindeki artış değil, elektrik enerjisi üretiminin ve dağıtımının piyasalaştırılmasıdır" denildi.

Elektrik zamları 2008 yılında dağıtım özelleştirmeleriyle birlikte yapılmaya başlandığının kaydedildiği açıklamada, şöyle denildi:

"2008 yılında 17 yıl önceki görevlendirme işlemine dayandırılarak Aydın, Denizli ve Muğla illeri özel sektöre devredilirken; bu yıl da Başkent ve Sakarya elektrik dağıtım kuruluşları ile birlikte toplam 14 ilin dağıtım hizmeti özel şirketlerin eline geçmiştir. Aras ve Meram

elektrik dağıtımın özelleştirmeleri de yapılmış olmakla birlikte Aras'ta yürütmeyi durdurma kararı alınmış olup; Meram'da ise devir kararı çıkmıştır. Özelleştirme İdaresi; Çoruh, Osmangazi ve Yeşilirmak elektrik dağıtım bölgelerini de satmak için harekete geçmiş, 20 Ekim 2009 tarihinde fiyat tekliflerini alacaktır. Özelleştirme İdaresi satışlarda yola devam ederken, zamlar da hızla yol almaya devam etmektedir."

AKP Hükümeti döneminde kamunun yeni santral yatırımı yapmadığına dikkat çekilen açıklamada, şöyle denildi:

"Bu durum elektrik üretimi alanında ülkeyi özel sektörün kar hırsına mahkum etmiştir. Bu nedenle 2006 yılında elektrik açığıyla karşılaşmıştır. Özel şirketlerin fiyat artışı için yaptıkları salter indirme operasyonu karşısında dengeleme ve uzlaştırma mekanizması (DUY) adı altında karaborsa sistemi dev-

reye alınmıştır. Bu borsada fiyatlar öyle fahiş düzeylere tırmanmıştır ki kamu enerji şirketleri zincirleme birbirlerine yansıttıkları borç sarmalına dolanmıştır. Seçimler nedeniyle propaganda amacıyla zamları bekleyen AKP Hükümeti, yeniden iktidara gelişiyle birlikte zamları peş peşe devreye sokmuştur. Bununla da yetinmemiş, 'maliyetleri fiyatlara yansıtıyorum' görüntüsü altında bu fahiş piyasa fiyatlarını tüketicilerin ödemesini sağlamak üzere Maliyet Esaslı Fiyatlandırma Mekanizması denilen otomatik zam uygulaması 2008 yılında devreye sokulmuştur. Tüm bunların yanında dağıtım özelleştirmeleri nedeniyle dağıtım şirketlerinin fatura üzerinden tahsil ettikleri dağıtım ve perakende satış hizmet bedelleri de artırılmış, şirketlere fazladan kar olanağı sağlanmıştır. Ayrıca dağıtım şirketlerine piyasadaki fahiş fiyatların tüketicilere yansıtılması yoluyla kar garantisi de verilmiştir."

Zamların Maliyetlerle İlgisi Yok

Elektrik fiyatlarına Ocak 2008'de yüzde 19.55, Temmuz 2008'de yüzde 21, Ekim 2008'de yüzde 7.9, Ocak 2009'da yüzde 1, Ekim 2009'da yüzde 9.8 zam yapıldığının hatırlatıldığı açıklamada, "2009 yılında yapılan zamların iddia edildiği gibi maliyetlerle açıklanmasına

imkan yoktur. Doğalgaz fiyatları indirilmiş, kömür fiyatları düşmüşken nasıl olur da 'maliyet esaslı' denilen mekanizma ile yine zam yapılmaktadır? Çünkü Maliyet Esaslı Fiyatlandırma Mekanizması'nda TETAŞ üzerinden fiyatları manipüle etmenin yolu açıktır. Özel şirketlerin kar baskısı nedeniyle borç sarmalına sokulmuş olan enerji kuruluşlarına kaynak aktarmak için TETAŞ üzerinden tüketicilere ve bütçeye de yansıtılacak zam baskısı yaratılmıştır" denildi.

Hükümet 2 yıllık dönem içinde asgari ücrete toplamda yüzde 30.4 oranında zam yaparken, elektrik kullanıcılarına yüzde 70'i aşan zammı reva gördüğünün vurgulandığı açıklamada, "Net asgari ücret 2 yıllık dönemde 419 liradan 546.5 TL'ye çıkabilmiştir. Aynı dönemde 4 kişilik bir ailenin aylık elektrik faturası ise 36.4 TL'den 62 TL'ye yükselmiştir. Yani asgari ücretlinin aylık zammının yüzde 20'si yalnızca elektrik zammıyla buharlaşmıştır. Asgari ücretli bir aile gelirinin yüzde 11.4'ünü elektrik faturasına aktarmak zorunda kalmaktadır" denildi.

Enerji 'Lüks' Haline Getirildi

"Ülkemiz kaynaklarını her alanda olduğu gibi enerji alanında da özel şirketlerin çıkarlarına feda eden hükümet, faturayı tüketicilere kesmektedir" denilen açıklama, şöyle devam etti:

"Bu zam oranı yalnızca elektrik faturalarında da kalmamakta; ulaşımdan, her türlü sanayi maddesine, giyecek ve yiyecek maddelerine varıncaya kadar insan yaşamının vazgeçilmez temel ürünlerine yansımaktadır. Elektrik, günümüzde insan yaşamının vazgeçilmez bir parçası olduğu kadar üretim sektörlerinde de ana girdi rolüne sahiptir.

Elektrik hizmetindeki özelleştirme ve serbest piyasa uygulamalarının sonucu; iddia edildiği gibi ne verimlilik, ne ucuzluk, ne de kalitedir. Tüm bunlar ideolojik argümanlardır ve gerçek hayattan kopuktur. Yurttaşlar gerçekleri yoksulluk boyutunda yaşamaktadırlar. Yoksulluk sınırının altında yaşayan işçi ve memurlara yıllık yüzde 5'lik ücret artışını çok görürken, temel bir gereksinim olan elektriğe bir seferde yüzde 9.8'lik zam yapılması enerjinin geniş halk kesimleri için lüks bir tüketim haline sokulmak istendiğinin, kalkınma ve refahın yurttaşlara layık görülmediğinin göstergesidir.

Burada meslek örgütleri, sendikalar ve demokratik kitle örgütleri olarak elektrikte fahiş fiyatların artık katlanılamaz boyutlara geldiğini belirtiyor, bu adaletsiz zamların geri alınması gerektiği konusunda hükümeti uyarıyoruz." ◀

